

**You have downloaded a document from
RE-BUS
repository of the University of Silesia in Katowice**

Title: Przekład wielojęzyczności na język polski na przykładzie francuskojęzycznej poezji maurytyjskiej

Author: Aleksandra Nocoń

Citation style: Nocoń Aleksandra. (2020). Przekład wielojęzyczności na język polski na przykładzie francuskojęzycznej poezji maurytyjskiej. W: J. Lubocha-Kruglik, O. Małysa, G. Wilk (red.), "Przestrzenie przekładu. T. 4" (S. 125-133). Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2020

Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja.

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Aleksandra Nocoń

Uniwersytet Śląski w Katowicach

Przekład wielojęzyczności na język polski na przykładzie francuskojęzycznej poezji maurytyjskiej

Wielokulturowość i wielojęzyczność to pojęcia doskonale oddające specyfikę Republiki Mauritiusu. Spotkanie trzech ras i kilkunastu języków na wyspie o powierzchni 2 tys. kilometrów kwadratowych znajduje swe odbicie w literaturze, tworzonej obecnie nie tylko – tradycyjnie – w języku francuskim, ale również angielskim czy kreolskim. Maurytyjczycy, jako społeczeństwo w przeważającej mierze dwu- albo nawet trójjęzyczne, poruszają się z łatwością w gąszczu kodów językowych, natomiast dla polskiego odbiorcy podobne nagromadzenie obcych kulturowo zwrotów stanowić może nie lada wyzwanie. W tym miejscu zaczyna się praca tłumacza, który staje się niejako pomostem łączącym dwie różne kultury.

Niniejszy artykuł poświęcony będzie problemom związanym z przekładem współczesnej francuskojęzycznej poezji maurytyjskiej. Aby nie wprowadzać zamętu informacyjnego, skupimy się na jednym autorze, znanym poecie i powieściopisarzu maurytyjskim, jakim jest Umar Timol. Materiałem badawczym będą jego trzy wiersze: *Tenaille*, *L'Amicale* oraz *Aurore*, które znakomicie oddają większość problemów translatologicznych związanych z poezją maurytyjską.

Zanim przejdziemy do szczegółowej analizy, warto jednak krótko wprowadzić w temat, gdyż Mauritius to wyspa znana przede wszystkim dzięki biurom podróży jako piękny kraj pełen palm i piaszczystych plaż, otoczony rafą koralową. Niektórym być może kojarzy się z ojczyzną ptaka dodo, który od 1662 roku jest gatunkiem wymarłym. Jednakże Mauritius jest ciekawym państwem również z punktu widzenia literaturoznawców, szczególnie tych zainteresowanych twórczością frankofońską. Dlaczego? Otóż mimo że w związku z kolonialną przeszłością wyspy językiem oficjalnym jest język angielski,

językiem kultury i sztuki od początku był (i pozostaje do dziś) francuski. Dodatkowo, 95% społeczeństwa zna kreolski, powstały w środowiskach niewolników na bazie francuskiego¹. Literatura tradycyjnie tworzona jest w języku francuskim, choć ostatnio młodzi pisarze i poeci zwracają się w stronę angielskiego. Powstają także teksty i tłumaczenia dzieł literackich na kreolski. Część tomików poezji wydawana jest od razu w wersjach dwujęzycznych, jak na przykład francusko-hiszpański tomik Timola, *52 fragments pour l'Aimée* albo angielsko-francuski młodej poetki Ameerah Arjanee, *Morning with my Twin Sister and other poems*.

Jak więc może wyglądać literatura francuskojęzyczna w społeczeństwie, w którym jak w kotle mieszą się kultury: europejska, afrykańska oraz indyjska, w społeczeństwie, które mówi kilkunastoma językami? Potrzeba odpowiedzi na to pytanie zachęciła badaczy frankofonii do pochylenia się nad egzotyczną twórczością maurytyjską. Z uwagi na fakt, iż opracowania krytyczne prozy są znacznie popularniejsze, niż ma to miejsce w wypadku mowy związanej, postanowiliśmy wypełnić tę lukę badawczą poprzez zajęcie się analizą literaturoznawczą oraz przekładem współczesnych wierszy maurytyjskich. Nasze obserwacje i wnioski z dotychczasowej pracy staną się komentarzem do niniejszej analizy przekładoznawczej.

Słów kilka o poecie: Umar Timol, ur. 1970, pochodzi z rodziny o hinduskich korzeniach. Wydał cztery tomiki wierszy: *Parole Testament* (2003), *Sang* (2004), *Vagabondages* (2008) oraz *52 fragments pour l'aimée* (2017), a także dwie powieści. Jego dzieła są tłumaczone na angielski, hiszpański, niemiecki, duński, arabski i rumuński, dzięki czemu plasuje się w czołówce najbardziej znanych współczesnych poetów Mauritiusu. Jako poeta czerpie z sufizmu, mistycznego nurtu islamu, nie stroni wszelako od tematyki społecznej czy problemów codzienności. Pierwszy wiersz, pochodzący z tomiku *Parole Testament*, stanowi zaskakujące studium stanu dwujęzyczności:

Tenaille

Enfant de la langue-matrice
elle a les succulences qui arborent
mon parler
chantre de la langue défendue
la langue désamour la langue errance
je suis son vagabond
son bohémien nomade passionnel
et captif pourtant de la langue-ma-
îtresse la langue-traîtresse

Kleszcze

Dziecko mowy-macierzy
jej soczystości znakują mój język
piewca mowy zakazanej
mowy rozczarowania mowy błędze-
nia jestem jej włóczęgą
jej Cyganem namiętnym nomadą
a jednak jeńcem mowy-mistrzyni
mowy-zdrajczyni

¹ J.-L. JOUBERT: *Littératures de l'océan Indien*. Paris 1991, s. 103.

j'interdis ta soi-disant rationalité t'em-
preins des hybrides calamiteux de la
langue-matrice

apostasie ta grammaire
dépouille tes artifices de capricieuse
millénaire

je te réapproprie
te dissémine au plus proche des
dépossédés

tu auras l'incurvation de ces corps
d'ébène cinglés de sang
la sueur des coolies sera ton gou-
vernail

je t'invertis aux mortifications du séga
je te décolonise te diversalise

ton pollen inséminera dans les entra-
illes de la langue-matrice une langue
nouvelle et belle

on n'osera la nommer car dimorphe

elle seule dira les excavations de l'Île

elle seule mythifiera l'Île

il reste que tu m'encercles tu

m'emprisonnes

m'affranchir dicte coupable

désister est au-delà de mes forces

vivre entre la langue-matrice et la
langue-maîtresse

mon reproche irrévélé

l'histoire transgresse ses déchirements
sur les parterres du poète insulaire²

zakazuję ci tej tak zwanej racjonal-
ności naznaczam nieszczęsnymi hy-
brydami z mowy-macierzy
występuję z twojej gramatyki
obdzieram twe sztuczki z kapryśnego
tysiąclecia

przywłaszczam cię sobie

rozsiwam cię jak najbliżej wywłasz-
czonych

będziesz miała pochylenie tych heba-
nowych ciał zroszonych krwią

pot kulisów będzie twym sterem

odwracam cię do umartwień segi

dekolonizuję cię urozmaicam

twój pyłek zasieje we wnętrznościach
mowy-macierzy nową piękną mowę

nie odważymy się go nazwać bo
dwupostaciowa

tylko ona opowie o wykopaliskach
Wyspy

tylko ona zmitologizuje Wyspę
musisz tylko mnie otoczyć uwięzić

wyswobodzić mnie nakazuje winny

nie mogę się zrzec to ponad siły

żyć między mową-macierzą i mową-
-mistrzynią

mój nieujawniony wyrzut

historia przekracza swe rozdarcia
w ogródku poety wyspiarza³

W jednym z wywiadów Timol, którego ojczystym językiem jest kreolski, natomiast z wyboru pisze po francusku, zaznacza, że translingwalność jest wręcz fundamentalna dla jego twórczości, a podobne wiersze są próbami uporania się z dwujęzyczną tożsamością⁴. Poeta znalazł się zatem w tytuło-

² U. TIMOL: *Parole Testament*. Paris 2003, s. 66.

³ Wszystkie tłumaczenia wierszy i cytatów, o ile nie zaznaczono inaczej, zostały przełożone przez autorkę tekstu.

⁴ Wywiad przeprowadzony z U. Timolem przez Hélène Soris dla „Francosemailles”. <http://www.francopolis.net/francosemailles/UmarTimol.html> [dostęp: 29.12.2018].

wych kleszczach między mową-macierzą a mową-mistrzynią. Język staje się tu osobistym polem walki: „zakazuję ci tej tak zwanej racjonalności / występuję z twojej gramatyki / przywłaszczam cię sobie”. Dopiero po długich zmaganiach podmiot liryczny dochodzi do wniosku, że jedyną mową, która naprawdę odda maurytyjskość („tylko ona opowie o wykopaliskach Wyspy, tylko ona zmitologizuje Wyspę”) będzie scalenie tych dwóch – mowy-matki i mowy-kochanki, a więc soczystości kreolskiego i racjonalności francuszczyzny. Choć prostota pomysłu nie idzie w parze z łatwością wykonania, ów wewnętrzny konflikt motywuje do rozbudowy leksyki, zabawy słowem, uwrażliwia na niuanse języka i rytm – krótko mówiąc, staje się życiodajny dla twórczości poetyckiej.

Timol wplata zatem do swej bogatej francuszczyzny słowa typowe dla rzeczywistości maurytyjskiej, takie jak *coolie* czy *séga*. Tłumaczowi polskiemu nasuwa się pytanie: Jaką strategię należy zastosować w tego typu przypadkach? Mając wybór między domestykacją a egzotyzacją, skłaniamy się ku tej drugiej, pamiętając, że „tłumaczenie ‘przenosi’ tłumaczony tekst do ziemi, która go przyjmuje i akceptuje, nie zacierając przy tym jego cech obcych. Obcość ta służy gościnnej ziemi i zmusza jej język do refleksji i rozwoju”⁵. W dzisiejszych czasach, gdy dostęp do informacji jest nadzwyczaj ułatwiony, adaptacja tekstu bądź wyjaśnianie znaczeń w przypisach, szczególnie w wypadku poezji, wydają się niewłaściwe, zarówno jeśli chodzi o rozwój języka, jak i o poważne traktowanie czytelnika. Część zapożyczeń ma bowiem już swoje polskie ekwiwalenty, najczęściej utworzone za pomocą transkrypcji czy transliteracji. *Coolie* zostaje więc ‘kulisem’, a *séga* – ‘segą’. Podobnie postąpimy z innymi zapożyczeniami w maurytyjskiej poezji, czy to z języków indyjskich (*tabla* – ‘tabla’, *churidar* – ‘ćuridar’ lub ‘churidar’, *loungi* – ‘lungi’, *ghazal* – ‘gazel’), czy z afrykańskich (*ravane* – ‘ravan’) lub też arabskich (*intifada* – ‘intifada’). Zastanawiać się można, czy jest to dobra strategia w przypadku wyrażen dotyczących stopnia pokrewieństwa, na przykład *nani* – ‘babcia’, *bhye* lub *bhai* – ‘brat’. Tych ostatnich używa między innymi Thierry Château w wierszu *Bus stop*, opisującym społeczeństwo maurytyjskie z perspektywy pasażera autobusu. Należy on jednak do wyjątków – w antologii współczesnej francuskojęzycznej poezji maurytyjskiej tylko dwóch autorów stosuje ten zabieg językowy częściej niż raz (drugim jest Anil Rajendra Gopal). U poetów francuskojęzycznych zjawisko *code-switching* nie jest zatem tak powszechne, jak można byłoby podejrzewać.

Zacytowany wiersz cechuje się również wyszukaniem słownictwem – pre-dykaty, takie jak *apostasier* czy *empreindre*, są niezwykle rzadko stosowane⁶,

⁵ U. DĄMBSKA-PROKOP: *O tłumaczeniu źle i dobrze*. Kraków 2012, s. 21.

⁶ Według Centre National de Ressources Textuelles et Lexicales (Krajowe Centrum Zasadów Tekstowych i Leksykalnych) – portalu tworzonego przez Krajowe Centrum Badań Naukowych, a więc najbardziej prestiżową państwową instytucję naukową we Francji – absolutna

imiesłów *cinglé* poza pierwszym znaczeniem ‘wychłostany’ zawiera także aluzję do żeglugi (użycie polskiego przymiotnika ‘zroszony’ stara się wprowadzić pierwiastek klimatu morskiego), natomiast wieloznaczność rzeczownika *maîtresse* znacząco wykracza poza pole semantyczne polskiego ‘mistrzyni’. Bogactwo leksyki można wytłumaczyć wspomnianymi poszukiwaniami Timola, który eksploruje język francuski, by wydobyć z niego maksimum znaczeń. W innym tomiku opisuje, jak wygląda walka z ową obcą materią: „dosięgnąć języka, władać nim, wchłonąć go, poskromić, muszę go uczynić bezradnym, zniszczyć jego przepych, rozebrać historię, rzucić światło na jego prymitywne organy i pospolite narodzenia, muszę rozwikłać jego arkana, skropić go, przywieść do jego esencji”⁷.

Wyzwaniem dla tłumacza są również neologizmy powstałe w celu opisanie rzeczywistości maurytyjskiej. Jeden z nich występuje w kolejnym wierszu Timola. Wierszowi temu chcielibyśmy poświęcić trochę uwagi.

L'Amicale

Mon pays mon pays
tu es désormais un dépotoir
on vomit sur tes ennuis des cataclysmes de haine
des chiens à visage humain qui se disent patriotes
déchirent tes restes
tes politiciens sont des pitres affreux
des ignobles qui respirent la lâcheté
ces autres qui se réclament de la Vérité
ces autres aux discours ronflants sont des bouffons
assoiffés de pouvoir
[...]
mon pays mon pays
ta raison fout le camp
tu te désagrèges
île-beauté, île-paradis

Towarzystwo Przyjaciół

Kraju mój kraju mój
stałeś się wysypiskiem
na twoje troski wymiotujemy kataklizmami nienawiści
psy o ludzkich twarzach uważające się za patriotów
rozszarpują twe resztki
twoi politycy to obrzydliwe błazny
nikczemnicy którzy dyszą podłością
inni którzy powołują się na Prawdę
inni pełni szumnych przemów są bufonami
spragnionymi władzy
[...]
kraju mój kraju mój
twój rozsądek idzie do diabła
rozkładasz się
wyspo-piękności wyspo-raju

frekwencja literacka czasownika „apostasier” wynosi 5, a „empreindre” – 26. Dla porównania czasownik „dépouiller” występował w tym samym korpusie 1237 razy.

⁷ „[...] atteindre la langue, l'accaparer, la maîtriser, l'assagir, il me faut la désemparer, déchirer ses appareils, dénuder son histoire, éclairer ses instances primitives et ses vulgaires naissances, il me faut dénouer ses arcanes, la liquéfier, la ramener à son essence” – U. TIMOL: *Vagabondages*. Paris 2008, s. 10.

t'es désormais île-anarchie, île-po- ubelle	jesteś teraz wyspą-anarchią, wyspą- -śmietnikiem
on t'enfouit sous les boyaux du <i>nou- urbanisme</i> ⁸	zagrzebuje się ciebie w bebeczach kolesiostwa

Słowem-kluczem tego wiersza jest właśnie *noubanisme*, hybryda językowa powstała ze złożenia kreolskiego *nou* (nasz) oraz *bann* (banda), z sufiksem francuskim *-isme*, używanego między innymi do określania doktryny, ideologii bądź teorii. Jest ona, jak wskazuje w wywiadzie dla „L'Express Maurice” były prezydent Mauritiusa, Cassam Uteem, „maurytyjską odmianą komunizmu”, a więc „zjawiska społecznego polegającego na wykorzystywaniu różnic religijnych i podtrzymywaniu antagonizmów między wspólnotami (komunami) religijnymi dla osiągnięcia celów politycznych, dotyczących przede wszystkim hindusów, muzułmanów i sikhów w południowej Azji”¹⁰. Nie jest to jednak wyraz oficjalnie dopuszczony do użytku: „L'Express Maurice” podaje go w cudzysłowie, Timol – kursywą, natomiast badaczka Marine Carter – choć pisze o tych samych postawach – tytułuje swoją książkę *Etat et communautarisme : le cas de l'île Maurice*. Nazywa więc *noubanisme* komunalizmem.

Do tłumacza należy decyzja o wyborze dominanty semantycznej. Trzeba wziąć pod uwagę, że polskiemu czytelnikowi (nawet przy założeniu znajomości francuskiego) bardzo trudno byłoby dotrzeć do znaczenia słowa „nubanizm” – praktycznie nie występuje ono w literaturze ani prasie, a jeśli nawet się pojawi, nie jest wyjaśniane. Jednocześnie postawa wspierania „swoich” bez względu na koszty nie jest obca polskiemu społeczeństwu – nazywamy ją kumoterstwem lub, bardziej potocznie, kolesiostwem. W tym wypadku przetłumaczenie nieoficjalnie używanej hybrydy *noubanisme* na nieformalne ‘kolesiostwo’ wydaje się akceptowalnym ekwiwalentem kulturowym.

Swego rodzaju leitmotivem w poezji maurytyjskiej są odwołania do Charles’a Baudelaire’a, który wprawdzie na Wyspie spędził zaledwie kilka dni, ale w mentalności literatów urósł do rangi legendy. Niemal każdy poeta maurytyjski nawiązuje to do wiersza *A une Dame créole* (w tłumaczeniu Zofii Trzeszczkowskiej: *Do Kreolki*), to do całego tomiku *Kwiaty Zła* – zarówno na płaszczyźnie semantycznej, jak i stylistycznej. Niejednokrotnie jest to intertekstualność bardzo subtelna, być może nawet pozorna, lecz zdarza się oczywista

⁸ U. TIMOL: *Parole Testament...*, s. 78.

⁹ „L'Express Maurice”. <https://www.lexpress.mu/article/268603/cassam-uteem-internautes-qui-ont-tenu-propos-communalistes-meritent-bien-leur-sort> [dostęp: 29.12.2018].

¹⁰ *Encyklopedia PWN*. <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/komunalizm;3924673.html> [dostęp: 29.12.2018].

eksploatacja mitu pięknej Kreolki bądź paratekstualna zabawa słowna¹¹. Za przykład niech posłuży wiersz Timola pt. *Aurore – Zorza*:

La créole baudelairienne	Kreolka Baudelaire'owska
Tachée d'aurores charnelles	Splamiona cielesnymi zorzami
Envoûtée échevelée	Oczarowana rozzochrana
Carnassière excavatrice	Mięsożerna poszukiwaczka
A dérobé	Skradła
Mon corps nubile	Moje dojrzałe ciało
Pour une affolante invite initiatique	By oszałamiająco wprowadzić
Aux festivals démentiels des sens ¹²	Na gorączkowe festiwale zmysłów

O ile na poziomie semantycznym nie sposób zaprzeczyć inspiracji prekursorem dekadentyzmu, o tyle na planie formalnym dostrzec można wpływ kaligramów Guillaume'a Apollinaire'a. Z punktu widzenia przekładoznawcy ciekawszy jest układ tekstu przypominający kształtem klepsydrę, który – w myśl Stanisława Barańczaka – należy bezwzględnie zachować w przekładzie. Implikuje to pewne zmiany syntaktyczne, jak na przykład przełożenie grupy nominalnej *invite initiatique* na czasownik 'wprowadzić' (polskie „zaproszenie” byłoby w tym wypadku niezgrabne i o wiele za długie), obywa się jednak bez większych strat znaczeniowych. Charakterystyczna forma wiersza bywa przedmiotem zainteresowania kilku współczesnych poetów: Anila Rajendry Gopala, Stefana Harta de Keatinga, Vinoda Rughoonunduna czy właśnie Umara Timola. Jeśli chodzi o tradycyjną estetykę, zapewne bliższą Baudelaire'owi, warto wspomnieć o Michelu Ducasse'ie, jako że – zdaniem Krzysztofa Jarosza – jest to „jedyne współczesny poeta maurytyjski uprawiający tradycyjne i zmodyfikowane przez siebie formy poetyckie zachowujące rymy, wielce dbały także o inne parametry poetyckie, takie jak metrum, rymy wewnętrzne itd. Ducasse potrafi napisać po francusku, kreolsku lub w obydwu tych językach sonet, balladę, wiersz o mniej sprecyzowanej, ale zawsze wyraźnej strukturze”¹³. Warto wspomnieć, że Mauritius znajduje się w strefie wpływów afrykańskiej kultury oralnej, zatem dbałość poetów o prozodię tekstów nie jest dziełem przypadku. Podczas głośnego czytania uwidatnia się wiele dodatkowych walorów tej poezji: asonanse, kalambury, homonimia, paronomazja, anafora czy aliteracja.

¹¹ Wiersze Sylvestre'a Le Bona: *Belle Créole* oraz *Les chemins de feu* eksploatują mit pięknej Kreolki. Anil Rajendra Gopal dedykuje Baudelaire'owi wiersz *Les pleurs du mâle*, którego tytuł nawiązuje brzmieniem do *Fleurs du Mal* – *Kwiatów Zła. Anthologie de la poésie Mauricienne contemporaine d'expression Française*. Ed. Y. KADEL. Paris 2014, s. 49, 92–93, 99–100.

¹² U. TIMOL: *Parole Testament...*, s. 78.

¹³ K. JAROSZ: *Brzmienie tęczy. O współczesnej francuskojęzycznej poezji Mauritiusa*. „Opcje” 2016, nr 3 (104), s. 156.

Podsumowując tę – z konieczności – dość pobieżną analizę, trzeba stwierdzić, że zasadnicze dylematy w tłumaczeniu francuskojęzycznej poezji maurytyjskiej dotyczą wyboru strategii tłumaczeniowej w przypadku wyrazów i zwrotów zapożyczonych z innych języków (angielski, kreolski, hindi). Więcej argumentów przemawia za egzotyzacją, jeśli jednak dany termin występuje bardzo rzadko nawet wśród frankofonów, warto rozważyć użycie ekwiwalentu kulturowego. Kolejnym problemem jest odnalezienie dominanty semantycznej wiersza i podporządkowanie jej mniej ważnych składowych. Nie należy przy tym lekceważyć prozodii utworów, które – chociaż w większości obywają się bez rymów – cechują się niejednokrotnie rytmizacją lub instrumentacją głoskową, co stanowi istotny element kultury oralnej właściwej Mauritiusowi. Konieczna dla dobrego przekładu jest zatem znajomość kontekstu historyczno-kulturowego Rajskiej Wyspy oraz wyczulenie tłumacza na wszelkie przejawy intertekstualności: czy to w odniesieniu do literatur europejskich, czy to do afrykańskich lub indyjskich.

Pominąwszy uwagi praktyczne związane z akceptowalnością przekładu, pozostają pytania natury ogólnej, na które trudno dać zadowalającą odpowiedź. W jakim stopniu polszczyzna jest w stanie odwzorować francuszczyznę maurytyjską wzbogaconą o „soczystości” kreolskiego lub innych języków? Jakimi środkami można osiągnąć jak najwyższy stopień ekwiwalencji? Co może zrobić tłumacz, by chociaż część odwołań do historii, kultury współczesnej lub innych dzieł literackich związanych z Mauritusem była możliwa do odszyfrowania przez polskiego czytelnika? A jeśli jest to cel nieosiągalny, czy w ogóle warto ją przekładać?

Na szczęście, krąg amatorów literatury maurytyjskiej wzrasta nie tylko wśród frankofonów, pozostaje więc wyrazić nadzieję, że również świadomość polskich czytelników będzie się zwiększała, dzięki czemu tłumaczenia poezji maurytyjskiej staną się przedmiotem dyskusji, wielopoziomowej analizy i krytyki przekładoznawczej.

Александра Ноцонь

Перевод многоязычия на польский язык на примере франкоязычной маврикийской поэзии

Резюме

В статье представлен анализ перевода на польский язык трёх стихотворений известного маврикийского поэта Умара Тимолы, написанных по-французски. Автор обращает внимание на то, что проблемы, с которыми чаще всего сталкивается переводчик, вытекают из многоязычия Тимолы и других художников слова, а также культурно-исторических факторов. К ним относится прежде всего выбор переводческой стратегии

в случае вкраплений из языков, сосуществующих на острове наряду с французским, таких как английский, креольский или хинди. Существенным вопросом оказывается также поиск семантической доминанты стихотворений, учитывая специфическую просодию текста. Кроме того, автор рассматривает позицию переводчика по отношению к польскому читателю при прочтении интертекстуальных соотнесений.

Ключевые слова: Маврикий, литературный перевод, современная поэзия, многоязычие

Aleksandra Nocoń

Translation of multilingualism into Polish based on the example of francophone poetry of Mauritius

Summary

The article analyses three poems of a well known Mauritian poet, Umar Timol, from the perspective of translation studies. The author depicts the difficulties, faced in process of translating, which result from poet's multilingualism as well as from cultural and historical conditions. The major problem is the choice of translation strategy in case of loanwords adopted from English, Creole or Hindi languages which coexist with French in Mauritius. Seeking translation dominant in the poetry proves to be equally important. The particular attention is given to the prosody and melody of the text. Finally, the author ponders on the translator's attitude towards the Polish reader, especially on his role in deciphering the intertextual references.

Key words: Mauritius, literary translation, modern poetry, multilingualism